

Ε. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ (1923-1936)

1. Οι συνέπειες της Μικρασιατικής καταστροφής

محرقة مغلیا قصہ سنده و حقائق

§1. Μικρασιατική καταστροφή (1922) (Συνέπειες)

- Χάθηκαν οι ανεπτυγμένες οικονομικά και πολιτιστικά περιοχές της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.
- Τελευταία πράξη της *Μεγάλης Ιδέας*.
- Κανένα κόμμα δεν προέβαλλε πλέον την επιλογή της εδαφικής επέκτασης και του πολέμου.
- Κρίση ταυτότητας στην Ελλάδα, δεδομένου ότι η *Μεγάλη Ιδέα* αποτέλεσε για έναν σχεδόν αιώνα το θεμέλιο, στο οποίο πολλοί άνθρωποι βάσιζαν το λόγο ύπαρξης του κράτους.
- Η πλειονότητα των προσφύγων τάχθηκε στο πλευρό των *Φιλελευθέρων*, πιστεύοντας ότι οι *Αντιβενιζελικοί* ήταν υπεύθυνοι για την καταστροφή.

محررق مغليسا قصبة سنده و صوفاق

§2. Η υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου: Επηρεάζει την εξέλιξη των κομμάτων

- συγκρούσεις συμφερόντων οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα.
- κόπωση από τη μόνιμη πολιτική αστάθεια και από τη διαρκή όξυνση που καλλιεργούσαν τα κομματικά επιτελεία και τα πραξικοπήματα αξιωματικών
- δυσaráσκεia για τις διαμάχες συμφερόντων πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής υφής, καθώς και για την πληθώρα των διαφορετικών πολιτικών ιδεολογιών.

ο Μεταξάς δεν χρειάστηκε να ασκήσει βία για να επιβάλει, το 1936, τη δικτατορία του.

مَحَرَّقٌ مَغْلِيًّا قَصِيهٌ سَدِيدٌ بِرِ حُوقَاقِ

§3. Κρίση νομιμότητας του κοινοβουλευτικού συστήματος

Χαρακτηριστικά: Διαρκής παρέμβαση των στρατιωτικών στην πολιτική και χρήση βίας στην άσκηση πολιτικής.

Αίτια:

Διχασμός της δεκαετίας 1910-20

Κορύφωση κρίσης

Υπονόμευση εμπιστοσύνης στην αποτελεσματικότητα του πολιτικού (θεμέλιο της νομιμότητας στις σύγχρονες κοινωνίες).

§4. Οι αξιωματούχοι :

- Διεκδικούσαν τον πρώτο λόγο σε θέματα εσωτερικής πολιτικής (στρατός: υπερκομματικός φορέα εξουσίας).
- Ένιωθαν δυσάρεσκειά για τις διαφοροποιήσεις στο κοινωνικό επίπεδο
- Απεχθάνονταν τον πολιτικό τρόπο αντιμετώπισης και διευθέτησης των κοινωνικών συγκρούσεων, τις διαπραγματεύσεις και τους συμβιβασμούς, (συνώνυμα της διαφθοράς και της έλλειψης αρχών).

§5 Δίκη (και καταδίκη) των εξ

Επέμβαση στην πολιτική ζωή αξιωματούχων που γυρνούσαν απ' το μέτωπο(Ν. Πλαστήρας, Στ. Γονατάς, κ.λπ)

Δίκη (και καταδίκη) των εξ = όξυνση της πολιτικής κατάστασης
Κατηγορία αβάσιμη, αλλά εκτελέστηκαν, προκειμένου για να κατευναστούν οι πρόσφυγες και ο στρατός.

Βενιζέλος: Τηλεγράφημα, έφθασε αργά, αν και δεν είναι βέβαιο ότι θα είχε αποτέλεσμα

محررق مغليسيا قصيه سنده بر حقوق

§6 Δυναμική διαρκούς παρέμβασης του στρατού στην πολιτική: επιθυμία για επαγγελματική εξασφάλιση βενιζελικών και αντιβενιζελικών αξιωματικών

Ομάδες» απότακτων ή εν ενεργεία αξιωματικών, προσπαθούσαν να θέσουν υπό τον έλεγχο τους το Κοινοβούλιο και τις κυβερνήσεις και να επιβάλουν αντικοινοβουλευτικά συστήματα διακυβέρνησης.

Τα κόμματα:

- χρησιμοποιούσαν ομάδες αξιωματικών, για να επιτύχουν τα δικά τους βραχυπρόθεσμα σχέδια**
- ευνοούσαν τις εντάσεις, θεωρώντας ότι η πόλωση θα ενίσχυε την ενότητά τους**
- δεν σχεδίαζαν νέες πολιτικές, για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.**

§7. Κόμματα: είχαν τη δυνατότητα να ελέγξουν το πολιτικό παιχνίδι (σύνθετα κοινωνικά προβλήματα, μη διαχειρίσιμα από τους πολιτικούς

§8. Ηγεσίες των κομμάτων: διάθεση για καταστρατήγηση του συντάγματος και ενίσχυση των μηχανισμών καταστολής. Λόγοι:

1. Εξουδετέρωση πολιτικού αντίπαλου, με κάθε μέσο.
2. Συνεννόηση με «ομάδες» αξιωματικών της επιλογής τους και αποδοχή των αιτημάτων τους.
3. Πίστευαν ότι τα σύνθετα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα θα τα έλυνε καλύτερα μία ισχυρή εκτελεστική εξουσία και
4. Αναζητούσαν μεθόδους αστυνόμευσης για τις κοινωνικές συγκρούσεις.

Αποτελέσματα:

Συνήθιζαν να κηρύσσουν τη χώρα σε κατάσταση πολιορκίας, προκειμένου να ελέγχουν την κατάσταση και να παραβιάζουν συνταγματικές διατάξεις.

Προσαρμογή του εκλογικού νόμου στις ανάγκες των κομμάτων. Αλλαγή μεγέθους εκλογικών περιφερειών, πλειοψηφικό ή αναλογικό εκλογικό σύστημα, κατά τις ανάγκες τους.

Δίκη των 6:

Οι κατηγορούμενοι: από τα αριστερά, Μ. Γούδας, Γ. Μπαλτατζής, Ξ.
Στρατηγός, Δ. Γούναρης, Ν. Στράτος, Ν. Θεοτόκης, Π. Πρωτοπαπαδάκης

Απαρχή δεινών κι όχι λήξη τους

2. Τα κόμματα από το τέλος του Μικρασιατικού πολέμου μέχρι τη δικτατορία του Ι. Μεταξά

Après la proclamation de la République en Grèce : les manifestants promènent dans les rues d'Athènes de grands portraits des chefs républicains.

A gauche, M. Papanastassiou, au centre, l'amiral Hadjikyriacos, à droite, le général Condylis.

1923- 1928

- Το κόμμα των Φιλελευθέρων, θέση του ο εκσυγχρονισμός με ευρωπαϊκά πρότυπα.
- Υποστηρικτές, οι αστοί επιχειρηματίες, οι πρόσφυγες, οι παραχωρησιούρχοι αγρότες.
- Προβλήματα: η σχέση με τους αξιωματικούς (πολιτικοποίησή τους), το καθεστωτικό: η εσωκομματική αντιπαράθεση υπέρ αβασίλευτης ή βασιλευομένης Δημοκρατίας.

1927

- Το σύνταγμα/ πολιτική τομή της περιόδου με τριετή διαβούλευση: πρόεδρος της Δημοκρατίας εκλεγμένος από τη Βουλή με αβασίλευτη Δημοκρατία αλλά και Γερουσία ως 2^ο νομοθετικό σώμα.
- Προσέξτε την πηγή σελ. 104- 105 για την Δ' Συντακτική των Ελλήνων Συνέλευσις

1929- 1933

- Στο εσωτερικό, νίκη των Φιλελευθέρων με 178/250, στερεώνουν την κοινοβουλευτική Δημοκρατία, επιχειρούν να γεφυρώσουν το πολιτικό χάσμα μεταξύ των αντιπάλων παρατάξεων,
- Αποτυγχάνουν, παρά την καλή θέληση των ηγεσιών Φιλελευθέρων & Λαϊκού και πλέον δυσπιστούν για κυριαρχία ακραίων στοιχείων.

Έως το 1932

- Οι βενιζελικοί αξιωματικοί επιφυλάσσονταν ότι το Λαϊκό θα επανάφερε αντιβενιζελικούς και έτσι αλληλοϋποβλέπονταν, περιορίζοντας δυνατότητες γεφύρωσης του χάσματος.
- Κυβερνητικά, οι Φιλελεύθεροι επιδεικνύουν επιτεύγματα οικονομικής ανόρθωσης, παιδείας, εξωτερικής πολιτικής. Ηττώνται στις εκλογές του 1932 και του 1933 ο συνασπισμός του Λαϊκού κόμματος επικρατεί.
- Πρβλ σελίδες 52, 53, 54 (οικονομία)

1934- 1935

- Κίνημα Πλαστήρα, με ανοχή Βενιζέλου, θέλει να εμποδίσει το Λαϊκό να κυβερνήσει συμμεριζόμενος και τις ανησυχίες των βενιζελικών αξιωματικών. Κατεστάλη και η βία επανήλθε στο προσκήνιο.
- Κυβέρνηση Τσαλδάρη από τις εκλογές του 1933 με διάθεση για ήπιο δρόμο και ανεξάρτητη δικαιοσύνη.
- 2^η Απόπειρα δολοφονίας Βενιζέλου, 6.6.1933, όξυνε τον φανατισμό με αποκορύφωμα την αποστράτευση βενιζελικών αξιωματικών.

1935

- Αποτυχημένο πραξικόπημα Βενιζέλου τον Μάρτιο του 1935, αφού σχηματίσθηκαν συνωμοτικοί κύκλοι αξιωματικών διαφόρων αποχρώσεων ως ομάδες πίεσης στα θεσμικά όργανα, για την κάθαρση από βασιλικούς.
- Η κυβέρνηση Τσαλδάρη σκληραίνει τη στάση της, διαλύει το Κοινοβούλιο, παραβιάζει το Σύνταγμα, προκηρύσσει εκλογές για Εθνοσυνέλευση.
- Οι Φιλελεύθεροι απέχουν των εκλογών 9.6.1935 και στις 10.10.1935 ο Κονδύλης επιχειρεί παλινόρθωση της Βασιλείας.

1936

- Δημοψήφισμα 3.11.1935 επαναφέρει τον Γεώργιο Β' και ο Κονδύλης παραιτείται, ο Βασιλιάς ακολουθεί προσωπική πολιτική και εκλογές για τις 26.1.1936 όπου οι αντιβενιζελικοί είχαν πλειοψηφία μίας έδρας και άρα δεν υπήρχε δεδηλωμένη κυβέρνηση
- Το ΚΚΕ δεν ήθελε να υποστηρίξει Φιλελεύθερους και εμπιστεύεται Μεταξά με μόλις 4% στις εκλογές της 27.4.1936.
- Δεν παραγνωρίζετε την πτώχευση του 1932 στις παραμέτρους που ώθησαν στη δικτατορία της 4 Αυγούστου 1936

1η φάση: 1923-1928

Και κατά την περίοδο αυτή, βασικός προγραμματικός στόχος των Φιλελευθέρων ήταν, όπως και κατά το παρελθόν, ο εκσυγχρονισμός της χώρας, σύμφωνα με ευρωπαϊκά πρότυπα. Στηρίγματα των Φιλελευθέρων ήταν οι αστοί επιχειρηματίες, (οι οποίοι αναζητούσαν συνθήκες σταθερότητας, σύγχρονους και αποτελεσματικούς θεσμούς), οι πρόσφυγες και οι αγρότες στους οποίους είχε παραχωρηθεί γη.

Στην πολιτική πρακτική οι Φιλελεύθεροι ήταν αντιμέτωποι με δύο χρόνια προβλήματα: τη σχέση της πολιτικής εξουσίας με τους αξιωματικούς, και το καθεστωτικό. Η διαρκής αντιπαράθεση στο εσωτερικό του κόμματος για τα ζητήματα αυτά προκάλεσε αντιφατικές επιλογές. Σχετικά με το καθεστωτικό, άλλοι οπαδοί ήταν υπέρ της αβασίλευτης και άλλοι υπέρ της βασιλευομένης δημοκρατίας. Όσον αφορά τη σχέση του κόμματος με τους αξιωματικούς, από τη μια μεριά γινόταν κατανοητό ότι η πολιτικοποίησή τους δημιουργούσε κινδύνους για το πολίτευμα, από την άλλη όμως το φαινόμενο είχε αποκτήσει τέτοια δυναμική, ώστε δεν μπορούσαν να το αρνηθούν, καθώς υπήρχε κίνδυνος προσεταιρισμού των αξιωματικών από την αντίπαλη παράταξη.

Σημαντική πολιτική τομή της περιόδου είναι η ψήφιση νέου συντάγματος, διαδικασία που ξεκίνησε το 1924 και ολοκληρώθηκε μόλις το 1927, με το οποίο εγκαθιδρύθηκε το πολίτευμα της αβασίλευτης δημοκρατίας. Στη θέση του βασιλιά τοποθετήθηκε Πρόεδρος της Δημοκρατίας, που τον εξέλεγε η Βουλή και η Γερουσία, η οποία αποτελούσε νέο, δεύτερο νομοθετικό σώμα.

Στόχος
Φιλελευθέρων:
Εκσυγχρονισμός

Κοινωνικά
ερείσματα

Προβλήματα:

1. Πολιτειακό
2. Πολιτικοποίηση
στρατιωτικών

ΣΥΝΤΑΓΜΑ
1927
Β' ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

2η φάση: 1928-1933

Στις εκλογές του 1928 οι Φιλελεύθεροι κέρδισαν τις 178 από τις 250 έδρες. Με τη μεγάλη αυτή πλειοψηφία, οι Βενιζελικοί είχαν τη δυνατότητα να στερεώσουν την κοινοβουλευτική δημοκρατία και να γεφυρώσουν το χάσμα που υπήρχε μεταξύ των αντίπαλων πολιτικών παρατάξεων. Στην αρχή, οι ηγεσίες και των δυο μεγάλων κομμάτων επέδειξαν καλή θέληση και προσπάθησαν να γεφυρώσουν το χάσμα. Οι Βενιζελικοί όμως δυσπιστούσαν για την καλή θέληση του κύριου αντιπάλου, του Λαϊκού κόμματος, και επιπλέον φοβούνταν ότι μόνο ο αρχηγός του Π. Τσαλδάρης ήταν διαλλακτικός, και ότι σε περίπτωση ανάδειξης αντιβενιζελικής κυβέρνησης θα κυριαρχούσαν τα ακραία στοιχεία. Επιπλέον, οι βενιζελικοί αξιωματικοί δεν ήθελαν το συμβιβασμό, επειδή φοβούνταν ότι μ' αυτόν τον τρόπο το Λαϊκό Κόμμα θα μπορούσε να αυξήσει την επιρροή του, να κερδίσει τις εκλογές και να επαναφέρει στην ενεργό υπηρεσία πολλούς αντιβενιζελικούς αξιωματικούς. Καθώς τα ακραία στοιχεία των δύο παρατάξεων αλληλοϋποβλέπονταν, οι δυνατότητες να γεφυρωθεί το χάσμα περιορίζονταν.

Κατά την περίοδο 1928-1932 η Κυβέρνηση των Φιλελευθέρων έχει να επιδείξει σημαντικά επιτεύγματα σε ό,τι αφορά την οικονομική ανόρθωση της χώρας, την παιδεία και την εξωτερική πολιτική. Στις εκλογές του 1932, όμως, οι Φιλελεύθεροι υπέστησαν μεγάλες απώλειες και έχασαν την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών της Βουλής. Σε νέες εκλογές το 1933 επικράτησε ο συνασπισμός του Λαϊκού Κόμματος.

ΕΚΛΟΓΕΣ 1928
Ευρεία εκλογική
νίκη Φιλελευθέρων
Δυνατότητες

Αρχικά: Προσπάθειες
γεφυρώσεως χάσματος

Δυσπιστία - Φόβοι
Φιλελευθέρων

Ορόλος των
φανατικών

ΤΟ ΕΡΓΟ
Των Φιλελευθέρων

ΕΚΛΟΓΕΣ 1932

ΕΚΛΟΓΕΣ 1933

3η φάση: 1933-1935

Ο Πλαστήρας, με την ανοχή του Βενιζέλου, επιχείρησε στρατιωτικό κίνημα, θέλοντας να εμποδίσει το Λαϊκό Κόμμα να σχηματίσει κυβέρνηση. Ο Πλαστήρας συμμεριζόταν τις ανησυχίες των βενιζελικών αξιωματικών, οι οποίοι έβλεπαν να εκτίθεται σε κίνδυνο η επαγγελματική τους εξέλιξη, εάν σχημάτιζε κυβέρνηση το Λαϊκό Κόμμα. Το κίνημα κατεστάλη, όμως στην πολιτική ζωή έκανε ξανά έντονη την παρουσία της η τακτική της βίας. Εκτός από τους στρατιωτικούς άρχισαν και πολιτικοί να δικαιολογούν ξανά τη χρήση βίας. Η κυβέρνηση Τσαλδάρη, που προέκυψε από τις εκλογές του 1933, επιχείρησε να ακολουθήσει έναν ήπιο δρόμο και ανακοίνωσε ότι δεν θα υιοθετούσε την τακτική των αυθαίρετων διώξεων των αντιπάλων, αλλά θα στηριζόταν μόνο στην ανεξάρτητη δικαιοσύνη. Τρεις μήνες, όμως, μετά το κίνημα του Πλαστήρα, έγινε απόπειρα δολοφονίας του Βενιζέλου. Το γεγονός αυτό όξυνε τα πνεύματα και ο φανατισμός και στα δύο στρατόπεδα έφτασε στο αποκορύφωμα με την αποστράτευση βενιζελικών αξιωματικών. Αυτό προκάλεσε ανασφάλεια στους βενιζελικούς, πολιτικούς και στρατιωτικούς. Οι αντιβενιζελικοί αξιωματικοί, όσο ενίσχυαν τις θέσεις τους, τόσο ασκούσαν πίεση στον Τσαλδάρη να διακόψει τις συνεννοήσεις με τους Φιλελευθέρους. Οι έντονες αντιθέσεις ανάμεσα στα δύο κόμματα οδήγησαν και τα δύο στο φόβο ότι το καθένα αποσκοπεί στην διάλυση του άλλου.

Αυτήν την περίοδο σχηματίσθηκαν συνωμοτικοί κύκλοι αξιωματικών διαφόρων αποχρώσεων, οι οποίοι λειτουργούσαν ως ομάδες πίεσης στα θεσμικά όργανα και περίμεναν να βρουν την ευκαιρία για επέμβαση. Ο Βενιζέλος προχώρησε τον Μάρτιο του 1935 σε αποτυχημένο στρατιωτικό κίνημα, αποσκοπώντας και πάλι στην κάθαρση του στρατού και της αστυνομίας από τους βασιλικούς. Ακριβώς αυτό το αποτυχημένο κίνημα έδωσε λαβή στην κυβέρνηση, υπό την πίεση αξιωματικών της άλλης πλευράς, να σκληρύνει τη στάση της: διέλυσε το Κοινοβούλιο, παραβιάζοντας το σύνταγμα, και προκήρυξε εκλογές για Εθνοσυνέλευση. Οι Φιλελεύθεροι απείχαν από τις εκλογές της 9ης Ιουνίου 1935. Στις 10 Οκτωβρίου 1935 ο Κονδύλης επιχείρησε στρατιωτικό κίνημα, με στόχο την παλινόρθωση της βασιλείας.

Αποτυχημένο
Κίνημα
Πλαστήρα (1933)

Κυβέρνηση
Τσαλδάρη -
ήπιο κλίμα

Απόπειρα
δολοφονίας
Βενιζέλου
Συνέπειες
(Όξυνση - Φανατισμός)

Αποτυχημένο
Κίνημα
Βενιζέλου

Συνέπεια

Εκλογές (συντάγμα 1911)
Κίνημα Κονδύλη
10 Οκτώβρη 1935

4η φάση: 1935-1936

Το δημοψήφισμα της 3ης Νοεμβρίου 1935 έδωσε τέλος στην αβασίλευτη δημοκρατία με ποσοστό 97,6%, προϊόν πρωτόγνωρης νοθείας και τρομοκρατίας. Μετά την άφιξη του βασιλιά, το καθεστώς του Κονδύλη αποσύρθηκε από την εξουσία. Ο Γεώργιος Β', έχοντας την υποστήριξη των βασιλικών αξιωματικών, ακολούθησε προσωπική πολιτική. Διέλυσε την Εθνοσυνέλευση και προκήρυξε εκλογές για τις 26 Ιανουαρίου 1936. Στη νέα Βουλή, οι Αντιβενιζελικοί είχαν μία έδρα περισσότερη από τους αντιπάλους τους και κανείς δεν μπορούσε να σχηματίσει κυβέρνηση.

Στις 27 Απριλίου, επειδή τα μεγάλα κόμματα αδυνατούσαν να συνεννοηθούν για το σχηματισμό κυβέρνησης, καθώς το Κομμουνιστικό Κόμμα δεν ήθελε να υποστηρίξει κυβέρνηση Φιλελευθέρων, έδωσαν ψήφο εμπιστοσύνης στον Ι. Μεταξά, ο οποίος είχε πάρει μόλις το 4% των ψήφων στις εκλογές. Ο δρόμος για την υλοποίηση των δικτατορικών σχεδίων του Μεταξά ήταν πλέον ανοιχτός. Έτσι, την 4η Αυγούστου 1936, με την προσυπογραφή των περισσότερων υπουργών και με την πρόφαση του κομμουνιστικού κινδύνου λόγω επικείμενης 24ωρης πανελλαδικής απεργίας, ο Μεταξάς, με τη σύμφωνη γνώμη του βασιλιά, ανέστειλε την ισχύ βασικών άρθρων του συντάγματος και διέλυσε τη Βουλή. Ο Μεταξάς ήταν σε όλη του τη σταδιοδρομία εχθρός του κοινοβουλευτισμού και υποστηρικτής αυταρχικών μεθόδων στην πολιτική. Όταν του δόθηκε η ευκαιρία, έκανε πράξη τις θεωρίες του. Η δικτατορία του Μεταξά έβαλε τέλος στη Δημοκρατία του Μεσοπολέμου και σε μία ολόκληρη εποχή της πολιτικής ιστορίας της Ελλάδας.

Παλινόρθωση
Βασιλείας

ΕΚΛΟΓΕΣ 1936

ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ
ΤΗ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ
*Αδυναμία συνεννόησης
- ψήφος εμπιστοσύνης
στον Μεταξά*

4^η Αυγούστου
ΕΠΙΒΟΛΗ
ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ

Ιδεολογικές
καταβολές
Μεταξά

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το καθεστώς του Μεταξά κυβέρνησε απολυταρχικά. Στην ουσία υπήρξε ένα αστυνομικό καθεστώς με φασιστικές τάσεις, δεν πρόφθασε όμως να αλώσει τον κρατικό μηχανισμό ολοκληρωτικά, όπως έγινε στην περίπτωση της Γερμανίας και της Ιταλίας. Αντιμετώπισε τους αντιπάλους του, ιδιαίτερα τους κομμουνιστές, τους οποίους προσπάθησε να εξοντώσει, με φυλακίσεις και εκτοπίσεις. Απαγόρευσε, μεταξύ άλλων, την ελευθερία του λόγου και την ελευθερία του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι.

Μετά την κατάκτηση της Ελλάδας από τις δυνάμεις του Άξονα, ο ελληνικός λαός οργάνωσε σθεναρή εθνική αντίσταση και υποβλήθηκε σε μεγάλες θυσίες. Τη λήξη του πολέμου ακολούθησε ο καταστροφικότερος εμφύλιος πόλεμος που γνώρισε η χώρα, στον οποίο νικήτρια αναδείχθηκε η παράταξη των αστικών κομμάτων. Η πολιτική κατάσταση άργησε να εξομαλυνθεί. Η σκιά του εμφυλίου πολέμου βάραινε την πολιτική ζωή της χώρας μέχρι τη δικτατορία των συνταγματαρχών το 1967, η οποία έθεσε τέρμα στην ασθμαίνουσα νεαρή μεταπολεμική δημοκρατία.

Η κατάσταση άλλαξε ριζικά μετά την πτώση της δικτατορίας το 1974. Με πολύ γρήγορους ρυθμούς εδραιώθηκε αβασίλευτο δημοκρατικό πολίτευμα, οι διχασμοί του παρελθόντος ξεπεράστηκαν, και η χώρα εισήλθε σε μία διαδικασία εκσυγχρονισμού και ανανέωσης.

*Χαρακτηριστικά
Δικτατορίας
Μεταξά*

*ΚΑΤΟΧΗ
ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
(1941-1944)
ΕΜΦΥΛΙΟΣ
(1946-1949)
ΑΝΑΠΗΡΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
(1949-1967)
ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΩΝ
(1967-1974)*

*Γ' ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ*

Δικτατορία Ιωάννη Μεταξά

- Με την προσυπογραφή των περισσότερων υπουργών και την πρόφαση κουμμουνιστικού κινδύνου λόγω επικείμενης πανελλαδικής απεργίας αναστέλλει την ισχύ βασικών άρθρων του Συντάγματος και διαλύει τη Βουλή, με τη σύμφωνη γνώμη του Βασιλιά, ο διάπυρος εχθρός του κοινοβουλευτισμού και υποστηρικτής αυταρχικών μεθόδων.
- Βλέπετε το Σχολικό βιβλίο σελ. 103, 104 και 108, 109: αστυνομικό καθεστώς, φασιστικές τάσεις, απαγορεύσεις: ετέθη τέλος στη Δημοκρατία του Μεσοπολέμου.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

1η φάση: 1923-1928	1924-1927	Ψήφιση νέου συντάγματος, διαδικασία που ξεκίνησε το 1924 και ολοκληρώθηκε μόλις το 1927.
2η φάση: 1928-1933	- Εκλογές 1928: Οι Φιλελεύθεροι κέρδισαν τις 178 από τις 250 έδρες. 1928-1932: Σταθερή κυβέρνηση Βενιζέλου με αξιοσημείωτο έργο. 1932: Οι Φιλελεύθεροι υπέστησαν μεγάλες απώλειες και έχασαν την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών της Βουλής. 1933: Επικράτησε ο συνασπισμός του Λαϊκού Κόμματος.	
3η φάση: 1933-1935	- Μάρτιος 1933: Κίνημα Πλαστήρα, με σκοπό να εμποδίσει το Λαϊκό Κόμμα να αναλάβει την εξουσία μετά την εκλογική νίκη. - Ιούνιος 1933: Δεύτερη απόπειρα δολοφονίας Βενιζέλου. - Μάρτιος 1935: Αποτυχημένο κίνημα Βενιζέλου - Εκλογές 9^η Ιουνίου 1935: Αποχή Φιλελευθέρων. 10 Οκτωβρίου 1935: Ο Κονδύλης επιχείρησε στρατιωτικό κίνημα, με στόχο την παλινόρθωση της βασιλείας.	
4η φάση: 1935-1936	- Δημοψήφισμα 3ης Νοεμβρίου 1935: Έδωσε τέλος στην αβασίλευτη δημοκρατία με ποσοστό 97,6%, προϊόν πρωτόγνωρης νοθείας και τρομοκρατίας. - Εκλογές 26 Ιανουαρίου 1936: Στη νέα Βουλή, οι Αντιβενιζελικοί είχαν μία έδρα περισσότερη από τους αντιπάλους τους και κανείς δεν μπορούσε να σχηματίσει κυβέρνηση. - Στις 27 Απριλίου 1936: Τα μεγάλα κόμματα έδωσαν ψήφο εμπιστοσύνης στον Ι. Μεταξά. 4 Αυγούστου 1936: Επibολή Δικτατορίας.	
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	1936-1941: Καθεστώς Μεταξά. 1941-1944: Κατοχή – Αντίσταση 1946-1949: Εμφύλιος πόλεμος 1949-1967: Ασθμαίνουσα βασιλική δημοκρατία 1967-1974: Δικτατορία Συνταγματαρχών 1974 ως σήμερα: Γ' ελληνική δημοκρατία	

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1η φάση: 1923-1928

- Να αναφερθείτε στις πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα την περίοδο 1923-1928.
α) Φιλελεύθεροι: Προγραμματικός στόχος, κοινωνικά ερείσματα, προβλήματα πολιτικής πρακτικής. β) Σύνταγμα 1927 και οι ρυθμίσεις του.

2η φάση: 1928-1933

- Εκλογές 1928: Γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των δύο παρατάξεων. Ποιες δυνατότητες υπήρχαν, ποιες προσπάθειες εκδηλώθηκαν, αλλά και ποιοι παράγοντες την απέτρεψαν;
- Ποια υπήρξαν τα επιτεύγματα της κυβέρνησης των φιλελευθέρων την περίοδο 1928-1932;
- Να αναφερθείτε στις τρεις εκλογικές αναμετρήσεις της περιόδου 1928-1933 και στην πολιτική τους έκβαση.

3η φάση: 1933-1935

Να προσδιορίσετε τους στόχους του στρατιωτικού κινήματος του 1933 και να επισημάνετε τη συμβολή του στην αναζωπύρωση των πολιτικών παθών.

Ποιοι επιχείρησαν στρατιωτικά κινήματα και με ποιο αποτέλεσμα την περίοδο 1933-1935;

Να αναφερθείτε στη χρήση βίας και στο ατελέσφορο της αποτροπής της στην πολιτική ζωή την περίοδο 1933-1935.

Να συγκρίνετε την αντίδραση των αντιβενιζελικών μετά τα στρατιωτικά κινήματα του 1933 και 1935 και να προσδιορίσετε τις διαφοροποιήσεις τους.

4η φάση: 1935-1936

Ποιες πολιτικές εξελίξεις έφεραν στον προσκήνιο και στην εξουσία τον Ι. Μεταξά μετά το δημοψήφισμα και την επιστροφή του Γεωργίου Β' στην Ελλάδα;

Επίλογος

